

Př.: Jak určit např. $4,256^2$ jen pomocí tabulek?

- v tabulkách máme přirozená čísla do 1 000, nepočítáme-li číslo 1 000, je většina čísel v tabulkách trojčífná (čísla 100-999) (popř. dvojčífná: 10-99)
- nezbývá nám, než dané zaokrouhlit, potom určit druhou mocninu nového – zaokrouhleného čísla:

a) $4,256^2 \doteq 4,26^2 = 18,1476$

máme „trojčíslí“ – v tabulkách najdeme číslo 426^2 – ve výsledku oddělíme jen 4 des. místa (protože zaokrouhlené číslo 4,26 má jen dvě des. místa)

b) $24,512^2 \doteq 24,5^2 = 600,25$

máme „trojčíslí“ – v tabulkách najdeme číslo 245^2 – ve výsledku oddělíme jen 2 des. místa (protože zaokrouhlené číslo 24,5 má jen 1 des. místo)

c) $8,705^2 \doteq 8,71^2 = 75,8641$

máme „trojčíslí“ – v tabulkách najdeme číslo 871^2 – ve výsledku oddělíme jen 4 des. místa (protože zaokrouhlené číslo 8,71 má jen dvě des. místa)

d) $1,6395^2 \doteq 1,64^2 = 2,6896$

máme „trojčíslí“ – v tabulkách najdeme číslo 164^2 – ve výsledku oddělíme jen 4 des. místa (protože zaokrouhlené číslo 1,64 má jen dvě des. místa)

e) $238,12^2 \doteq 238^2 = 56\,644$

máme „trojčíslí“ – v tabulkách najdeme číslo 238^2 – ve výsledku žádné des. číslo neoddelíme (protože zaokrouhlené číslo 238 nemá žádné des. číslo)

Př.: DÚ Vyzkoušejte si a pošlete – i s případnými chybami – tento DÚ nebude hodnocen (až další po procvičení):

a) $2,605^2 \doteq 2,61^2 =$

b) $9,233^2 \doteq 9,23^2 =$

c) $11,856^2 \doteq 11,9^2 =$

d) $5,008^2 \doteq 5,01^2 =$

e) $351,93^2 \doteq 352^2 =$

f) $21,27^2 \doteq \underline{\hspace{2cm}} =$

g) $7,183^2 \doteq \underline{\hspace{2cm}} =$

h) $282,71^2 \doteq \underline{\hspace{2cm}} =$

UMOCŇOVÁNÍ

- vyjadřuje opakované násobení (slouží ke zkrácenému zápisu opakovaného násobení)
- určování mocnin $\Rightarrow$ další početní operace (už pátá – po sčítání, odčítání, násobení a dělení) $\Rightarrow$ s tím souvisí známé **pořadí početních operací**

Př.: Pořadí početních výkonů

Pořadí početních výkonů:

- 1) Vypočteme závorky
- 2) Umocníme
- 3) Násobíme a dělíme
- 4) Sčítáme a odčítáme

Počítáme zleva doprava

a) $21 + 8^2 = 21 + 64 = 85$

... mocnina má přednost před sčítáním ($8^2 = 8 \cdot 8 = 64$)

b) $(6 + 8)^2 = (14)^2 = 196$

... závorka má přednost před umocňováním (závorka „říká“ sečti: $6 + 8 = 14$)

c) $(-15 + 9)^2 = (-6)^2 = 36$

... závorka má přednost před umocňováním (závorka: $-15 + 9 = -6$)

d) $-6 \cdot 5 + 7^2 = -6 \cdot 5 + 49 = -30 + 49 = 19$

... mocnina má přednost - umocníme ($7^2 = 49$) (můžeme současně i násobit $-6 \cdot 5$)

... v další kroku – zbývá násobení a sčítání – násobení ($-6 \cdot 5 = -30$) má přednost před sčítáním

... zbývá poslední výpočet ($-30 + 49$)

VIDEO (již bylo v PL2):

Pořadí početních operací: mocniny (3:03):

<https://www.youtube.com/watch?v=Vz08FvIQAjK>